

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. IX. Solvitur argumentum de admirabilitate scientiæ Dei,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

turum contingens, sub tali conditione.

237. Dices, Consensus sub conditione futurum, non est objectum hujus scientiæ, nisi ut subest decreto efficaci: Sed ut sic, est necessarius: Ergo dicta scientia est necessaria objective.

Respondeo distinguendo Minorem: Est necessarius necessitate absolutâ, destruyente contingentiam; nego: Necessitate suppositionis, inferente contingentiam, concedo. Et quidem ipsi Adversarij fatentur, objectum scientiæ mediæ esse necessarium necessitate suppositionis; cum hoc tamen discrimine, quod nostra suppositio antevertit consensum voluntatis creatæ, prioritate naturæ; illorum autem suppositio, ad illum consequitur, eumque præsupponit. Cæterum, sicut illi docent talem suppositionem non tollere libertatem, quia descendit ab ipsâ libertate & electione voluntatis creatæ: ita nos contendimus, nostram suppositionem, quamvis antecedentem prioritate naturæ, non præjudicare libertati; quia illa similiter oritur à primo principio, primaque radice libertatis, & descendit à primo libero, primoque determinante; ac proinde est virtualiter, seu æquivalenter consequens, ut supra annotavimus.

238. Dices, Visio beatifica est suppositio proveniens à primo libero, scilicet Deo, & tamen destruit libertatem: Ergo malè inferitur, quod prædeterminatio physica non tollat libertatem; eò quod descendat à primo libero, & à primo libertatis principio oriatur.

Respondeo, Quod licet visio beatifica sit aliqua suppositio descendens à primo libero, materialiter & specificativè sumpto, id est, liberè concurrente cum intellectu beatorum ad talem operationem: illa tamen non est à primo libero, formaliter ut tali, id est movente per modum liberi, & causante modum libertatis in nostris operationibus: quia in visione beatifica Deus non applicat voluntatem beati ad dilectionem, & amorem beatificum, sub indifferentia objectiva judicij, quæ est proxima radix libertatis; & quæ positâ, implicat tolli libertatem, eaque sublatâ remanere, ut in Tractatu de prædestinatione ostendimus. Suppositio autem decreti prædeterminantis, & physica prædeterminationis, cum non tollat, sed causet in intellectu indifferentiam objectivam judicij; & sub tali indifferentia moveat & applicet voluntatem ad eligendum vel consentiendum, procedit à Deo, non solum ut liberè agente, sed etiam ut movente per modum liberi; ac proinde descendit à primo libero, non solum materialiter, & specificativè sumpto, sicut visio beatifica; sed etiam à primo libero, ut tali formaliter, & reduplicativè.

§. IX.

Solvitur argumentum de admirabilitate scientiæ Dei.

239. Objiciunt ultimò quidam Recentiores: Si scientia Dei, respectu contingentium absolutorum, vel conditionatorum, esset fundata in decreto, & prædefinitione voluntatis divinæ, nihil haberet mirabile, aut eximium, ac superans facultatem intelligentiæ creatæ: Consequens est falsum, & repugnans Scripturæ, & SS. Patribus, qui tam præcellentem præsciendi futura rationem, mirum in modum extollunt. Unde, præscire quæ sunt liberè futura, solet vocari *divinare*, ut per hoc significetur, talem præscien-

Tom. I.

A tiam esse aliquid divinum, Deoque maxime proprium, juxta illud Isaïæ 42. *Annunciate quæ ventura sunt, & dicemus quia Dyestis vos.* Cui consonat illud Tertulliani in Apolog. cap. 20. *Idoneum opinor testimonium divinitatis, veritas divinationis:* Ergo scientia Dei respectu futurorum contingentium, non est fundata in decreto. Sequela Majoris probatur: Si præscientia Dei respectu futurorum, esset fundata in decreto prædeterminante, hæc duo tantum in illa reperirentur: primum, quod Deus videret in se immediate decreta suæ voluntatis actu præsentia, per quæ statuit, hunc vel illum hominem, tali loco & tempore prædeterminare ad ita operandum;

B secundum, quod in eo decreto, ut medio, Deus cognosceret fore quod homo ita operabitur. At primum non est admirabile, aut divinum: nam quivis spiritus, etiam creatus, facile videt consilia sua, seu decreta suæ voluntatis præsentia. Secundum etiam non est admirabile, aut Dei proprium: est enim manifestè connexum cum decreto Dei prædeterminandi efficaciter ad talem operationem, quod ea operatio erit: At manifestè connexa quis non videt? Ergo si scientia Dei respectu futurorum sit fundata in decreto, nihil in illa erit præclarum, vel admiratione dignum, & quod Dei oculos, ac infinitam ejus perspicaciam, & intelligendi vim commendat ac extollat. *Nam ante decretum actuale & exercitum, nihil cognosceret circa res futuras: post ipsum verò decretum, videbit hoc tantum, quod prope dicam, videre possent & noctuæ,* inquit P. Annatus libro sæpè citato de scientia media, pagina 595.

Præquam huic argumento respondeamus, 240. placet illud in Adversarios retorquere, & breviter demonstrare, quàm inepta & absurda sit illorum ratiocinatio. Si enim quidquam valeret, probaret, non solum scientiam Dei liberam, sed etiam scientiam naturalem, quam habet de suis attributis, & scientiam simplicis intelligentiæ, quæ cognoscit res possibiles; imò & scientiam mediæ, per quam (ut illi docent) ante decretum, res conditionatè futuras contemplatur, nihil habere præclarum, & mirabile, nec superare vires, & facultatem intelligentiæ creatæ; Deumque per illas scientias, non plus videre, quàm quod prope dicam, videre possent & noctuæ. Scientia enim Dei respectu attributorum, duo tantum importat: primum est, quod Deus cognoscat suam naturam, veluti radicem, & causam virtuales, seu rationem à priori suorum attributorum; secundum, quod in ea videat sua attributa, veluti affectiones, & proprietates illius. Primum non est mirabile, nec Deo proprium; nam qui libet etiam spiritus creatus, facile videt suam naturam. Secundum etiam non est præclarum, nec admiratione dignum; cum attributa, non solum sint intimè cum natura divina connexa, sed etiam ab ea realiter indistincta: *manifestè autem connexa, & realiter identificata, quis non videt?* Ergo si valeat Adversariorum discursus, scientia Dei respectu attributorum, nihil habebit præclarum & mirabile, ac Deo proprium; & Deus videbit hoc tantum quod prope dicam videre possent & noctuæ. Item cum scientia simplicis intelligentiæ duo tantum includat, scilicet quod Deus cognoscat suam omnipotentiam, & quod in ea videat res possibiles, quæ intimam habent cum ea connexionem, & dependentiam: illa similiter nihil habebit præclarum, & eximium, & quod Dei oculos, ac infinitam sui intellectus perspicac-

T

ciam commendet; & Deus per eam videbit hoc tantum quod propè dicam videre possent & noctua: manifestè enim connexa, quis non videt?

241. Idem dici potest de scientia media, cum enim Deus non possit cognoscere consensum voluntatis humanae, sub conditione futurum, nisi simul videat concursum simultaneum, quò simul cum ea operabitur; & cum talis concursus sit non solum intimè connexus, sed etiam realiter identificatus cum operatione causae secundae, scientia media nihil habebit præclarum, & mirabile, ac Deo proprium; Deusque per illam videbit hoc tantum, quod propè dicam videre possent & noctua: manifestè enim connexa, & realiter identificata, quis non videt? An est mortalium quispian qui ignorare possit, quòd si Deus cooperetur cum creatura, illa simul operabitur, & quòd si duo equi, simul trahant eundem currum, uterque illum trahet? Cum enim correlativa sint simul naturà, & cognitione, ut docent Philosophi; non solum non est mirabile, quòd uno cognito, aliud cognoscatur, sed etiam implicat contradictionem, unum sine alio cognosci. His præmissis.

242. Ad argumentum respondeo, hoc in scientia Dei esse præclarum, eximium, omnique laude & admiratione dignissimum; ac ita illi peculiare & proprium, ut nulli intelligentiae creatae, vel creabili competere possit: quòd Deus per illam cognoscat res omnes possibles & futuras, in sua essentia tanquam in causa, & nihil creatum, aut creabile, ab illo videri possit, sub quocumque statu, sive absoluto, sive conditionato, non derivandum & participandum à sua essentia, & omnipotentia, tanquam à causa, mediante libero decreto suae voluntatis, ad quod proinde debet attendere, priusquam suarum creaturarum effectus, & determinationes absolutas, vel conditionatas cognoscat. Hoc Sancti Patres Dionysius, Ambrosius, Augustinus, supra relati, præcipuè extollunt, & admirantur in divina sapientia, quæ (ut inquit Dionysius) non secundum visionem singulis se immittit, sed secundum causam continentiam scit omnia. Ex hoc ergo tam præclaro, & augusto fonte, emanant præcipuè præ-

Disp. 7.
art. 1.
& 2.
Cap. 7.
de di-
vin. no-
min.

A rogativa, & excellentia divinæ scientiæ, ut consideranti patebit. Ex hoc enim quòd sit fundata in decreto, provenit quòd sit causa rerum, & eminenter speculativa & practica. Quòd non sit mensurata à rebus, quantum ad veritatem & certitudinem, sed potius earum regula & mensura. Quòd non sit abstractiva, sed intuitiva, utpote terminata ad futura contingentia, ut præsentia Deo in mensura æternitatis. Quòd sit omnino certa & infallibilis, utpote fundata in medio omnino immutabili & indefectibili. Denique quòd sit infinita, & ad omnia se extendens; nam sicut nullum ens creatum, aut creabile, potest se à divina causalitate eximere; ita nec ejus cognitionem & scientiam subterfugere. Si enim (inquit Dionysius) secundum unam causam, Deus omnibus existentibus esse tradidit, secundum eandem causam sciet omnia, & non ex existentibus sumet ipsorum cognitionem.

B Ex quibus habes, scientiam Dei respectu futurorum contingentium, à decreto independentem, eoque anteriorem (qualem in eo fingunt Adversarij) non solum nihil habere præclarum, & mirabile, Deoque proprium, sed etiam plures involvere defectus & imperfectiones, Deo repugnantes. Illa enim est purè speculativa, ac similis scientiæ Astrologorum, quæ non facit, sed solum speculatur & explorat conjunctiones siderum, cursusque planetarum. Illa mensuratur à rebus, quantum ad veritatem & certitudinem; cum non faciat, sed supponat illarum futuritionem. Est fallibilis & incerta, cum nulli medio certo & infallibili innitatur, sed immediate terminetur ad res contingentes & liberas, quæ mutabiles sunt ac defectibiles. Item illa non est intuitiva, sed abstractiva: utpote terminata ad futura contingentia, ut talia sunt, non verò ut Deo præsentia in mensura æternitatis. Illa denique non est Deo libera, sed tantum contingens: utpote illi non conveniens ab intrinseco, & ratione liberi decreti suae voluntatis; sed solum ab extrinseco, ratione scilicet objecti liberi & contingentis, quod potuit esse vel non esse futurum, ut antea exposuimus.

Loco citato.

243.

